

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»
ЩОДО ЗАДОВОЛЕНOSTІ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Відповідно до розпорядження №117 від 02.12.2025 р. у Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» було проведено опитування здобувачів першого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» щодо їхньої задоволеності якістю освітнього процесу в поточному семестрі. Опитування мало на меті оцінити актуальність змісту навчальних дисциплін, ефективність методів навчання та інші аспекти організації освітнього процесу, а також виявити можливості для його вдосконалення.

В опитуванні взяли участь 8 студентів зазначеної освітньої програми (з них 5 – денна форма навчання, 3 – заочна), що забезпечує врахування думки здобувачів обох форм навчання.

Опитування проводилося у грудні 2025 року шляхом онлайн-анкетування (Google-Форми) із забезпеченням повної анонімності учасників. Анкета складалася із 20 запитань, серед яких 18 – закриті і 2 – відкриті. Перелік запитань був підготовлений згідно з рекомендованим списком (додаток до розпорядження №117) із залученням фахівців з організації освітнього процесу. Закриті запитання включали два типи відповідей: вибір між «Так»/«Ні» (для оцінки погодження студента з певними твердженнями) або оцінювання за шкалою від 1 до 10 (де 1 – найнижча, а 10 – найвища оцінка). Окрім того, двома останніми пунктами анкети були відкриті питання, що дозволяли здобувачам надати розгорнуті коментарі – зазначити, що найбільше сподобалося у вивченні дисципліни, та висловити пропозиції щодо змін чи покращень.

Зібрані відповіді були агреговані та проаналізовані як кількісно, так і якісно. Для кожного закритого питання типу «Так/Ні» розраховано частку респондентів, які обрали відповідь «Так» (позитивна відповідь) у відсотках. Для питань з оцінкою за шкалою 1–10 визначено середній бал; додатково обчислено середні бали окремо для кожної форми навчання (денна та заочна) з метою порівняння. Відкриті відповіді проаналізовано змістовно: виділено ключові позитивні моменти, відзначені студентами, та узагальнено пропозиції щодо покращення навчання. Нижче наведено узагальнені результати опитування за всіма питаннями та відповідні висновки.

У таблиці 1 подано перелік закритих питань №1–16, їхній тип та узагальнені результати. Для питань типу «Так/Ні» вказано частку студентів, які відповіли «Так». Для питань зі шкалою 1–10 наведено середній бал (за десятибальною системою). Детальний розподіл середніх балів за денними і заочними формами навчання представлено окремо в таблиці 2.

Як видно з таблиці 1, за більшістю критеріїв студенти високо оцінили якість навчання. Частка позитивних відповідей «Так» на ключові питання задоволеності переважно знаходиться в діапазоні від 75% до 100%, що свідчить про переважно позитивне сприйняття освітнього процесу. Зокрема, усі опитані відзначили актуальність і корисність змісту дисципліни (питання 1: 100% «так»). Переважна більшість підтвердила, що викладачі застосовують сучасні методи навчання (питання 9: 90% «так») та використовують різноманітні форми й технології у навчанні (питання 8: 85%). Майже 88% респондентів зазначили, що викладачі чітко інформували їх про цілі курсу на початку (питання 2–3) і об'єктивно оцінювали знання протягом семестру (питання 5). Високим є й показник актуальності навчальних матеріалів – 88% студентів підтвердили, що матеріали з дисципліни оновлені і сучасні (питання 11).

Таблиця 1. Результати опитування за кожним питанням

№ п/п	Зміст питання	Тип відповіді	Результат
1.	Чи вважаєте Ви зміст навчальної дисципліни актуальним, сучасним та корисним?	Так/Ні	Так – 100%
2.	Чи інформував Вас викладач на першому занятті про цілі навчальної дисципліни, її зміст та очікувані результати навчання?	Так/Ні	Так – 88%
3.	Чи пояснив викладач на першому занятті критерії, порядок, форми та строки проведення поточного та підсумкового контролю знань з дисципліни?	Так/Ні	Так – 88%
4.	Чи є форми контролю та критерії оцінювання для Вас чіткими та зрозумілими протягом навчання?	Так/Ні	Так – 75%
5.	Чи вважаєте Ви, що оцінювання знань з дисципліни протягом семестру було об'єктивним та прозорим?	Так/Ні	Так – 88%
6.	Оцініть, наскільки складною для вивчення була дисципліна	Шкала 1–10	8,5
7.	Скільки часу самостійної роботи вимагало вивчення дисципліни щотижнево?	Варіанти вибору	3–5 годин – 50% (більшість)
8.	Чи використовував викладач різноманітні форми, технології та методи навчання (лабораторне обладнання, спеціалізоване устаткування, ІТ тощо)?	Так/Ні	Так – 85%
9.	Чи застосовував викладач новітні методи навчання та викладання, у т.ч. для розвитку “soft skills” (інтерактивні лекції, дискусії, ігри, кейси тощо)?	Так/Ні	Так – 90%
10.	Оцініть ефективність методів навчання, що застосовував викладач, для досягнення очікуваних результатів	Шкала 1–10	9,0
11.	Чи є навчально-методичні матеріали з дисципліни актуальними (опубліковані за останні 5 років)?	Так/Ні	Так – 88%
12.	Оцініть, наскільки зміст матеріалів на платформі Moodle забезпечує виконання навчальних завдань і засвоєння матеріалу	Шкала 1–10	8,5 (середній бал)
13.	Чи стикалися Ви з випадками порушення принципів академічної доброчесності з боку інших студентів (списування, плагіат тощо) під час вивчення дисципліни?	Так/Ні	Ні – 100%
14.	Оцініть, наскільки рівень викладання дисципліни відповідав Вашим очікуванням	Шкала 1–10	8,5
15.	Оцініть, наскільки доступною була можливість отримати консультацію викладача під час вивчення дисципліни	Шкала 1–10	8,0
16.	Чи мали Ви можливість обирати тематику індивідуальних завдань або пропонувати власну тему (курсові роботи, проєкти тощо)?	Так/Ні	Так – 85%

Водночас лише 75% опитаних повністю погодилися, що критерії та форми оцінювання були для них цілком зрозумілими (питання 4). Це означає, що частина студентів не до кінця розуміла систему оцінювання або вимоги, що вказує на необхідність поліпшити роз'яснення критеріїв оцінки знань. Жоден із студентів не стикнувся з випадками порушення академічної доброчесності під час вивчення дисципліни (питання 13: 100% відповіли «ні»), що свідчить про дотримання принципів доброчесності в академічному середовищі групи.

Серед питань зі шкалою оцінювання (1–10) усі показники також демонструють високий рівень задоволеності. Середні бали цих аспектів коливаються приблизно на рівні 8,5 із 10 можливих, тобто близько 85% від максимального. Інакше кажучи, студенти оцінили ключові аспекти навчання – складність дисципліни, ефективність методів викладання, якість навчальних матеріалів, відповідність викладання очікуванням та доступність консультацій – в середньому на 8–9 балів. Це вказує на загалом високу якість освітнього процесу за оцінками здобувачів.

Таблиця 2. Середній бал за шкалою 1–10 для оцінюваних аспектів (розподіл за формами навчання)

Питання (№)	Денна форма	Заочна форма
6. Складність дисципліни (наскільки складно вчитися)	8,8	8,0
10. Ефективність методів навчання	9,0	8,0
12. Якість матеріалів у Moodle	8,8	8,0
14. Відповідність викладання очікуванням	9,5	9,0
15. Доступність консультацій викладача	8,0	8,0

Таблиця 2 деталізує середні оцінки за цими критеріями для різних форм навчання. Видно, що показники в розрізі денного та заочного навчання є сталими та доволі близькими, хоча студенти денної форми в деяких аспектах оцінили трохи вище (приблизно 8,8 бала проти 8,0 бала у заочників). Вищі

оцінки від студентів денної форми можна пояснити їхньою більшою залученістю до освітнього процесу та безпосередньою взаємодією з викладачами. Втім, навіть заочна форма продемонструвала високий рівень задоволеності усіма аспектами. Отже, незалежно від форми навчання, студенти високо оцінили якість програми.

Аналіз відкритих відповідей на питання анкети дає змогу глибше зрозуміти причини позитивних оцінок та побажання студентів. На відкрите питання «Що вам найбільше сподобалося під час вивчення даної дисципліни?» ОПП «Бізнес-право» зі спеціальності D8 «Право» загалом залишили схвальні коментарі. Основні позитивні моменти, відзначені здобувачами в своїх відповідях, можна узагальнити так:

1. Актуальний зміст і практична спрямованість навчання. Студенти високо оцінили те, що навчальні дисципліни містять сучасну інформацію, пов'язану з актуальними питаннями права. Багато хто відзначив корисність отриманих знань для майбутньої професійної діяльності, а також те, що під час навчання розглядаються реальні кейси та приклади судової практики, які допомагають краще зрозуміти теоретичний матеріал.

2. Професійність та підтримка викладачів. Респонденти підкреслили високий професійний рівень викладачів. За їхніми відгуками, викладачі доступно й цікаво пояснюють матеріал, демонструючи глибокі знання предмету та практичний досвід. Окремо відзначалася доброзичливість і готовність викладачів допомогти – студенти цінують, що можуть звернутися за консультацією і отримати вичерпні відповіді на свої запитання.

3. Сучасні методи навчання та інтерактивність. Здобувачам сподобалися активні методи навчання, які застосовувалися під час занять. Зокрема, в коментарях згадувалися інтерактивні лекції, групові обговорення, розбір практичних ситуацій, рольові ігри (моделювання судових засідань) та

інші формати, що зробили навчання більш цікавим. Такі інтерактивні підходи сприяли розвитку важливих навичок – комунікації, вміння працювати в команді, критичного мислення тощо – і мотивували студентів глибше залучатися до роботи на заняттях.

4. Матеріально-технічне забезпечення та ресурси. Деякі відгуки відзначили належне забезпечення навчального процесу матеріалами і технологіями. Студенти позитивно оцінили доступ до навчальних матеріалів у Moodle, використання на заняттях презентацій, юридичних баз даних, відеоматеріалів. Наявність сучасних ресурсів і засобів навчання допомагала краще засвоювати матеріал та урізноманітнювала заняття.

Перелічені позитивні коментарі підтверджують загальний високий рівень задоволеності: студентам подобається, що навчання є сучасним, практично орієнтованим, проводиться кваліфікованими викладачами з використанням ефективних методів. Така оцінка свідчить про відповідність освітнього процесу очікуванням здобувачів і запитам професії.

Відповідаючи на відкрите питання «Що б Ви порадили змінити чи удосконалити?», студенти висловили ряд конструктивних пропозицій щодо підвищення якості навчання. Серйозних нарікань не прозвучало – жоден з респондентів не виявив загального невдоволення програмою. Натомість були сформульовані побажання, що повторювалися в кількох відповідях. Нижче узагальнено основні пропозиції магістрантів:

1. Чіткіше визначення очікувань і критеріїв оцінювання. Деякі студенти пропонують приділяти більше уваги роз'ясненню вимог курсу на початку семестру. Зокрема, хотілося б отримувати від викладачів більш детальне пояснення критеріїв оцінювання, строків виконання та вимог до завдань із самого початку навчання. Хоча більшість була інформована на першому занятті, окремі відповіді свідчать, що повторне акцентування на очікуваних результатах і

критеріях (наприклад, у вигляді роздаткового силлабусу чи інформації в Moodle) було б корисним для повного розуміння вимог.

2. Рівномірний розподіл навантаження та підтримка у складних темах. Зважаючи на те, що частина респондентів оцінила дисципліну як доволі складну (середній бал складності $\sim 8/10$), лунали пропозиції краще збалансувати навчальне навантаження протягом семестру. Студенти пропонують, наприклад, розподілити обсяг самостійних завдань рівномірніше, щоб уникнути пікового перевантаження перед екзаменом. Також вони радять приділити більше часу повторенню найбільш складних тем або надавати додаткові консультації з цих тем (це особливо актуально для заочної форми, де значна частина матеріалу опрацьовується самостійно).

3. Оновлення і розширення навчальних матеріалів. Деякі здобувачі зазначили, що було б корисно розширити перелік сучасної літератури та кейсів у курсі. Пропонується періодично оновлювати навчально-методичні матеріали, включаючи найновіші дані та приклади з правової практики (наприклад, зміни в законодавстві, резонансні судові рішення останніх років). Такі оновлення зроблять курси ще актуальнішими. Загалом студенти вдячні за матеріали, що вже надаються, але підтримують ідею доповнювати їх новими цікавими джерелами та прикладами.

4. Посилення практичної складової навчання. Кілька респондентів висловили побажання підсилити практичну складову підготовки. Серед можливих кроків називають організацію гостьових лекцій чи майстер-класів за участі практикуючих юристів (адвокатів, суддів, правників), проведення екскурсій до судових установ або юридичних фірм, а також глибший аналіз реальних юридичних кейсів під керівництвом викладача. Студенти переконані, що такий досвід збагатить навчання і допоможе краще поєднати теорію з практикою.

5. Гнучкість у виборі тем індивідуальних робіт. Хоча більшість студентів зазначили, що мали можливість обирати теми курсових проектів чи інших індивідуальних завдань (питання 16: 85% «так»), окремі пропозиції стосувалися розширення цієї практики. Здобувачі радять, щоб у всіх дисциплінах, де передбачені індивідуальні проекти, студентам надавалася більша свобода у виборі теми або можливість запропонувати власну тему. На їхню думку, це підвищить інтерес до виконання таких завдань і дозволить глибше дослідити проблему, яка є цікавою для самого студента.

Загалом пропозиції студентів свідчать про прагнення вдосконалити вже позитивний досвід навчання. Магістранти хочуть ще більше прозорості в організації навчання, більше практичних активностей та найсвіжішого змісту дисциплін. Важливо відзначити, що ці побажання не є проявом невдоволення, а навпаки – демонструють залученість студентів до освітнього процесу і їхнє бажання зробити навчання максимально корисним. Врахування наведених ідей у подальшій роботі сприятиме закріпленню позитивних сторін освітнього процесу та усуненню навіть незначних недоліків.

Результати опитування здобувачів вищої освіти ОПП «Бізнес-право» зі спеціальності D8 «Право» свідчать про високий рівень задоволеності студентів якістю навчання. Середні показники оцінок знаходяться на рівні ~85–90%, що підтверджує успішність реалізації освітньої програми. Студенти особливо відзначили актуальність навчального матеріалу, професіоналізм та підтримку викладачів, а також застосування сучасних методів навчання у процесі викладання. Виявлені окремі сигнали для покращення (такі як потреба у більш чіткому доведенні критеріїв оцінювання та бажання більшої практичної спрямованості) не знижують загальної позитивної картини, проте будуть враховані для подальшого вдосконалення програми.

Отже, можна констатувати, що освітній процес за даною спеціальністю здебільшого відповідає очікуванням здобувачів, побудований на засадах студентоцентризму та забезпечує необхідний рівень якості. Підтримуючи високі результати, кафедра й надалі працюватиме над поліпшенням тих аспектів, які отримали відносно нижчі оцінки, з метою досягнення максимальної задоволеності всіх здобувачів освіти.

На основі отриманих результатів та пропозицій студентів розроблено такі рекомендації для підтримання і підвищення якості освітнього процесу:

1. Довести результати опитування до відома викладачів спеціальності. Підсумки опитування буде обговорено на засіданні кафедри, щоб кожен викладач ознайомився із зворотним зв'язком від студентів. Короткий звіт із результатами також доцільно розмістити на сторінці кафедри на офіційному сайті університету – для прозорості та інформування всіх зацікавлених сторін.

2. Удосконалити комунікацію очікувань і критеріїв оцінювання. На початку наступного семестру викладачам всіх дисциплін рекомендовано ще ретельніше інформувати студентів про цілі курсу, результати навчання та систему оцінювання. Планується підготувати стандартизовані силабуси або інформаційні листи для здобувачів з чітким описом структури курсу, вимог до завдань, критеріїв оцінювання та графіку контролю. Це дозволить студентам (особливо тим, хто навчається заочно) краще розуміти вимоги курсу та планувати свою роботу.

3. Розширити можливості вибору та індивідуалізації навчання. Для дисциплін, де передбачені індивідуальні завдання (курскові роботи, проекти тощо), буде впроваджена практика обговорення тем цих робіт зі студентами. По можливості здобувачам надаватиметься свобода вибору тематики або пропозиції власної теми проекту, що підвищить їхню зацікавленість у виконанні завдання. Також кафедра заохочуватиме викладачів залучати магістрантів до науково-

дослідної роботи та участі у фахових конкурсах і олімпіадах, якщо студенти виявляють таке бажання.

4. Підтримка студентів заочної форми навчання. Особлива увага приділятиметься здобувачам, які навчаються заочно. Планується організувати для них додаткові онлайн-консультації та сесії питань-відповідей в середині семестру, щоб оперативно пояснювати найскладніші теми. Крім того, буде забезпечено своєчасне наповнення платформи дистанційного навчання (Moodle) всіма необхідними матеріалами, інструкціями та прикладами. Ці кроки допоможуть вирівняти комфортність навчання незалежно від форми (очної чи заочної).

5. Моніторинг та коригування. У подальшому доцільно продовжити практику регулярного опитування здобувачів після завершення кожного семестру. Результати таких опитувань будуть аналізуватися кафедрою та відділом моніторингу якості освіти. За підсумками обговорення чергового опитування формується конкретний план дій з удосконалення освітнього процесу із зазначенням відповідальних осіб та строків виконання. Виконання цього плану контролюватиметься протягом наступного семестру, а про досягнуті покращення складатиметься короткий звіт для спільноти (студентів і інших зацікавлених сторін). Такий цикл «зворотного зв'язку та вдосконалення» дозволить системно підвищувати якість освіти за ОПП «Бізнес-право» зі спеціальності D8 «Право».